ECLI:LV:LAAT:2025:0206.C12123923.16.S

Lietas Nr. C12123923
Lietas arhīva Nr. CA-0016-25

Latgales apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2025. gada 6. februārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Ilmārs Stivriņš,

Tiesneses Silvija Vasiļevska un Valentīna Sokolova,

ar tiesas sēdes sekretāri Dainu Mikažāni,

piedaloties zvērinātai advokātei Ilonai Kalinovskai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu maksātnespējīgās /Organizācija A/ administratores prasībā pret /Persona E/, /Persona F/ un /Persona G/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /Persona F/ apelācijas sūdzību par Latgales rajona tiesas 2024. gada 12. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītājas maksātnespējīgās /Organizācija B/ administratore /Persona H/ iesniedza tiesā prasību, kuru vēlāk papildināja, pret atbildētājiem /Persona E/, /Persona F/ un /Persona G/ par zaudējumu piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas tiesas /Datums C/ spriedumu pasludināts /Organizācija B/ maksātnespējas process un par parādnieces maksātnespējas procesa administratori iecelta /Persona H/.

[1.2] Atbilstoši Maksātnespējas likuma 65. panta 1. punktam un 68. pantam ar administratores 2023. gada 24. janvāra lēmumu par maksātnespējīgās /Organizācija B/ parādnieka pārstāvi tika noteikts bijušais valdes loceklis /Persona E/.

Atbildētājs /Persona E/ 2023. gada 12. janvārī, proti, īsi pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas kļuva par /Organizācija B/ vienīgo valdes locekli.

Administratore 2023. gada 1. februārī nosūtīja atbildētājam /Persona E/ pieprasījumu sniegt informāciju un nodot administratorei visus prasītājas grāmatvedības dokumentus un mantu. Pielikumā tika pievienots lēmums par parādnieka pārstāvja noteikšanu.

[1.3] Maksātnespējas procesa laikā, iegūstot informāciju no maksājumu iestādes /Organizācija C/, administratore konstatēja, ka prasītājas bijusī valdes locekle /Persona F/ veica darbības prasītājas norēķinu kontā pēc maksātnespējas pasludināšanas. /Persona F/ bija vienīgā valdes locekle laikā no 2020. gada 28. aprīļa līdz 2023. gada 12.janvārim, kā arī vienīgā dalībniece laikā no 2020. gada 22. aprīļa līdz 2023. gada 3. janvārim.

Administratore uzskata, ka tieši atbildētāja /Persona F/ veica faktisko saimniecisko darbību prasītājas vārdā un, iespējams, lai izvairītos no saistību segšanas, īsi pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas atsavināja sev piederošās kapitāla daļas atbildētājam /Persona E/.

[1.4] Administratore 2023. gada 11. maijā pieņēma lēmumu par parādnieka pārstāvi noteikt arī /Persona F/, nosūtot atbildētājai pieprasījumu nodot prasītājas grāmatvedības dokumentus līdz 2023. gada 22. maijam.

Atbildētāja /Persona F/ 2023. gada 6. oktobrī iesniedza administratorei tikai 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas akta kopiju, no kura izriet, ka tajā uzskaitītie parādnieces grāmatvedības dokumenti tiek nodoti /Persona G/.

[1.5] Saskaņā ar Lursoft datu bāzē pieejamo informāciju parādnieces dalībnieks laikā no 2023. gada 3. janvāra ir /Organizācija D/, kuras valdes loceklis ir /Persona G/. Tāpat atbildētājs /Persona G/ ir parādnieces patiesā labuma guvējs kopš 2023. gada 12. janvāra.

Administratore 2023. gada 23. oktobrī pieņēma lēmumu, ar kuru par parādnieces pārstāvi noteikts atbildētājs /Persona G/. 2023. gada 24. oktobrī atbildētājam /Persona G/ uz deklarēto dzīvesvietu nosūtīts pieprasījums sniegt informāciju, kā arī nodot visu parādnieka grāmatvedības un lietvedības dokumentāciju, kā arī parādnieces mantu.

[1.6] Maksātnespējas likuma 70. un 71. pants noteic parādnieka pārstāvja pienākumu sniegt ziņas par parādnieku un nodot visu parādnieka mantu un dokumentus administratoram. Savukārt Maksātnespējas likuma $72.^1$ panta pirmā daļa paredz atbildību par zaudējumiem parādniekam.

[1.7] Ar administratores lēmumiem atbildētāji iecelti par parādnieces pārstāvjiem maksātnespējas procesa lietā. Atbilstoši Komerclikuma 169. pantam valdes loceklim un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.

Atbildētāji administratorei nav snieguši atbildi uz pieprasījumu, nav snieguši viņu rīcībā esošās un pieprasītās ziņas un informāciju par parādnieci, nav nodevuši grāmatvedības dokumentus un mantu. Līdz ar to atbildētāji atbilstoši Maksātnespējas likuma $72.^1$ panta pirmajai daļai ir atbildīgi par zaudējumu nodarīšanu prasītājai.

[1.8] Atbildētāja /Persona F/ ir iesniegusi pieņemšanas-nodošanas aktu par dokumentu nodošanu /Persona G/, tomēr administratorei ir pamats apšaubīt dokumentu nodošanas faktu.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta EDS sistēmā pieejamo informāciju atbildētāja /Persona F/, pēc it kā visu parādnieces dokumentu nodošanas /Persona G/, 2023. gada 12. janvārī pieslēdzās EDS sistēmā un iesniedza pievienotās vērtības nodokļa atskaiti par 2022. gada oktobri. Administratore apšauba, vai iesniegt detalizētu atskaiti par darījumiem iepriekšējā periodā ir iespējams bez grāmatvedības dokumentiem, kā arī piekļuves norēķinu kontiem.

Tāpat no *Paysera* norēķinu kontu izdrukām redzams, ka tieši uz atbildētājas /Persona F/ vārda ir izsniegta norēķinu karte, kas piesaistīta parādnieces norēķinu kontam, turklāt no norēķinu kontu izdrukām redzams, ka arī pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas uz atbildētājas /Persona F/ norēķinu kontu veikti maksājumi 669 EUR un veiktas skaidras naudas izmaksas 1778 EUR.

Minēto apstākļu kopums norāda, ka, iespējams, tieši atbildētāja /Persona F/ ir tupinājusi veikt parādnieces saimniecisko darbību, kā arī pārvaldījusi parādnieces naudas līdzekļus un kārtojusi parādnieces grāmatvedību.

[1.9] Atbilstoši Maksātnespējas likuma $72.^1$ panta otrajai daļai par parādniekam nodarīto zaudējumu apmēru tiek uzskatīti parādnieka maksātnespējas procesā atzītie kreditoru prasījumi pamatparāda apmērā.

Parādnieces maksātnespējas procesā ir atzīti kreditoru prasījumu pamatparādi 119 807,06 EUR, kuru segšana parādnieces maksātnespējas procesa ietvaros nav iespējama, jo atbildētāji nav nodevuši parādnieces mantu,

dokumentus un snieguši pieprasīto informāciju.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 112. panta pirmo daļu un Maksātnespējas likuma 62. panta pirmo daļu administratore parādnieces maksātnespējas procesa ietvaros nav konstatējusi mantu, kuras vērtība pārsniegtu 1000 EUR, vai citus aktīvus, kurus realizējot varētu tikt iegūti naudas līdzekļi kreditoru prasījumu segšanai, tādējādi maksātnespējas procesā sastādīts ziņojums par mantas neesamību.

[1.10] Administratore norāda, ka lietā ir visi zaudējumu pierādīšanas priekšnoteikumi – zaudējumu esība, darbība vai bezdarbība un cēloniskais sakars starp darbību vai bezdarbību un radīto zaudējumu.

Laikā no 2020. gada 28. aprīļa atbildētāja /Persona F/ bija vienīgā parādnieka valdes locekle un dalībniece, taču tikai septiņas dienas pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, tas ir, laikā starp maksātnespējas procesa lietas ierosināšanu un maksātnespējas procesa pasludināšanu atbildētāja /Persona F/ visas savas kapitāla daļas atsavināja /Organizācija D/, kura valdes loceklis ir atbildētājs /Persona G/, kas par vienīgo valdes locekli iecēlis atbildētāju /Persona E/.

Bez grāmatvedības dokumentiem administratorei nav iespējams izvērtēt parādnieka saistības, darījumus, kā arī gūt skaidru priekšstatu par tās darījumiem pēdējos trīs gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Atbildētāju bezdarbība, dokumentu nenodošana administratorei atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.^{1} panta otrajai daļai ir radījusi parādnieka zaudējumus pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu pamatparāda apmērā, kurus nav iespējams segt maksātnespējas procesa ietvaros.

[1.11] Prasītāja pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65. panta 8. punktu, 70., 71., 72.^{1} pantu, Civillikuma 1753., 1756., 1759., 1765., 1770.-1779. pantu, Komerclikuma 169. pantu lūdz tiesu piedzīt solidāri no /Persona E/, /Persona F/ un /Persona G/ par labu maksātnespējīgajai /Organizācija B/ zaudējumus 119 807,06 EUR. Lūdz noteikt prasītājai tiesības saņemt 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītas pamatsummas no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

[2] Atbildētāja /Persona F/ iesniedza rakstveida paskaidrojumu, kurā norāda, ka prasību neatzīst pilnīgi, lūdz to noraidīt.

Atbildētāja neapstrīd, ka bija maksātnespējīgās /Organizācija B/ vienīgā dalībniece no 2020. gada 22. aprīļa līdz 2023. gada 3. janvārim, kā arī valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību laikā no 2020. gada 28. aprīļa līdz 2023. gada 12. janvārim. Nepiekrīt administratores secinājumiem, ka atbildētāja atsavināja viņai piederošās kapitāla daļas /Persona E/, lai izvairītos no saistību segšanas.

[2.1] Atbildētāja norāda, ka viņa kā krietns un rūpīgs saimnieks veica sabiedrības saimniecisko darbību līdz 2023. gada 3. janvārim un mēģināja tikt galā ar sabiedrības finanšu grūtībām un atjaunot spēju nokārtot saistības.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas /Datums T/ lēmumu lietā Nr. /lietas Nr 1/ tika ierosināts /Organizācija B/ tiesiskās aizsardzības process, kas tika izbeigts ar tiesas /Datums U/ lēmumu, jo tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānu nebija atbalstījis Maksātnespējas likuma 42. panta trešajā daļā noteiktais kreditoru vairākums.

Ieraksts par tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanu tika izdarīts /Datums V/.

Pēc sabiedrības tiesiskās aizsardzības procesa izbeigšanas atbildētāja saprata, ka nespēs nodrošināt uzņēmuma saimnieciskās darbības turpināšanu, jo bija pasliktinājies veselības stāvoklis un viņa vairs nespēja vadīt uzņēmumu, tādēļ piekrita to atsavināt.

Uzņēmuma pārreģistrācijai nepieciešamie dokumenti tika sagatavoti un parakstīti elektroniski. Uzņēmuma jaunais kapitāldaļu īpašnieks /Organizācija D/ valdes loceklis /Persona G/ pieņēma visus uzņēmuma dokumentus ar pieņemšanas–nodošanas aktu. Vienlaikus ar visu dokumentu nodošanu atbildētāja nodeva arī piekļuvi uzņēmuma bankas kontiem un piekļuvi e-pasta adresei /E-Pasts A/, kuru viņa bija izmantojusi uzņēmuma vajadzībām.

[2.2] Prasības pieteikumā norādītais, ka viņa atsavināja kapitāla daļas īsi pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, neatbilst patiesībai, jo kopš 2023. gada 3. janvāra vienīgā sabiedrības dalībniece bija /Organizācija D/, nevis /Persona E/. Līdz 2023. gada 19. janvārim /Persona E/ bija valdes loceklis un viņu valdes locekļa amatā iecēla /Organizācija D/, bet /Organizācija D/ valdes loceklis ir /Persona G/.

/Organizācija B/ dokumentus atbildētāja nodeva tās jaunā īpašnieka tiesiskajam pārstāvim, /Organizācija D/ vienīgajam valdes loceklim /Persona G/, kurš arī lēma par jauna valdes locekļa iecelšanu, tāpēc prasība pret atbildētāju celta nepamatoti. Atbildētāja nevar sniegt administratores pieprasītās ziņas, jo viņas rīcībā nav sabiedrības dokumentu. Visus sabiedrības dokumentus viņa nodeva jaunā īpašnieka (dalībnieka) pārstāvim, ko pierāda pieņemšanas-nodošanas akts. Līdz ar to atbildētāja nevar būt atbildīga par dokumentu nenodošanas rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

[2.3] /Organizācija B/ dokumentus, tostarp *Paysera* maksājumu sistēmas līgumu, piekļuves dokumentus, autorizācijas rīkus un norēķinu karti atbildētāja nodeva uzņēmuma jaunajam īpašniekam. Atbildētāja neveica no sabiedrības konta naudas izmaksas uz savu kontu un laikā, kad naudas līdzekļi tika viņai izmaksāti, viņai nebija zināms, ka /Organizācija B/ ir atzīta par maksātnespējīgu.

[3] Atbildētāji /Persona E/ un /Persona G/ rakstveida paskaidrojumus par celto prasību neiesniedza.

[4] Ar Latgales rajona tiesas 2024. gada 12. februāra spriedumu prasība apmierināta pilnīgi. Nolemts piedzīt solidāri no /Persona E/, /Persona F/ un /Persona G/ maksātnespējīgās /Organizācija B/ labā zaudējumus 119 807,06 EUR; valsts labā no atbildētājiem nolemts piedzīt valsts nodevu 887,20 EUR no katra. Prasītājai noteiktas tiesības saņemt solidāri no atbildētājiem 6% gadā par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Spriedumā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Ar Rīgas pilsētas tiesas /Datums C/ spriedumu /Organizācija B/ pasludināta par maksātnespējīgu. Par maksātnespējīgās /Organizācija B/ administratori iecelta sertificēta administratore /Persona H/.

Saskaņā ar Lursoft datu bāzes izdruku /Persona F/ bija /Organizācija B/ valdes locekle laikā no 2020. gada 28. aprīļa līdz 2023. gada 12. janvārim, kā arī dalībniece laikā no 2020. gada 22. aprīļa līdz 2023. gada 3. janvārim. /Organizācija B/ dalībnieks laikā no 2023. gada 3. janvāra bija /Organizācija D/, kuras valdes loceklis ir /Persona G/. /Persona G/ bija parādnieces patiesā labuma guvējs kopš 2023. gada 12. janvāra. /Persona E/ bija /Organizācija B/ valdes loceklis laikā no 2023. gada 12. janvāra līdz 2023. gada 19. janvārim.

Ar administratores 2023. gada 24. janvāra lēmumu /Persona E/ tika noteikts par parādnieka pārstāvi maksātnespējas procesā. Ar administratores 2023. gada 11. maija lēmumu /Persona F/ tika noteikta par parādnieka pārstāvi maksātnespējas procesā. Ar administratores 2023. gada 23. oktobra lēmumu /Persona G/ tika noteikts par parādnieka pārstāvi maksātnespējas procesā.

Administratore sūtīja visiem atbildētājiem pieprasījumus, uz kuriem atbildes norādītajā termiņā nesaņēma, kā arī administratorei pieprasītie dokumenti nav nodoti.

[4.2] Lietā ir strīds par to, vai visi trīs atbildētāji ir atbildīgi par dokumentu nenodošanu administratorei.

[4.3] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma $72.^{1}$ panta pirmo daļu parādnieka – kapitālsabiedrības valdes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem parādniekam, ja maksātnespējas procesa administratoram netiek nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti vai tie ir tādā stāvoklī, kas neļauj gūt skaidru priekšstatu par parādnieka darījumiem un mantas stāvokli pēdējos trijos gados pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Parādnieka grāmatvedības dokumentu nenodošanas gadījumā valdes locekļa vaina zaudējumu nodarīšanā sabiedrībai ir prezumējama.

[4.4] No /Organizācija B/ kreditoru prasījumu reģistra redzams, ka ir pieteikušies 12 kreditori ar atzīto galveno prasījumu 119 807,06 EUR, kas veido prasītājai nodarīto zaudējumu apmēru.

[4.5] Administratore 2023. gada 20. martā sagatavoja ziņojumu par maksātnespējīgās /Organizācija B/ mantas neesību. Līdz ar to secināms, ka maksātnespējīgajai /Organizācija B/ nav līdzekļu, no kuriem apmierināt kreditoru prasījumus.

[4.6] Atbildētāja /Persona F/ neatzīst prasību, norādot, ka viņa bija valdes locekle līdz 2023. gada 12. janvārim, bet jau 2023. gada 3. janvārī visus sabiedrības dokumentus atdeva jaunajam kapitāldaļu īpašniekam /Organizācija D/ valdes loceklim /Persona G/.

Pretēji Maksātnespējas likuma 71. panta noteikumiem /Persona F/ nav administratorei nodevusi dokumentus un nav arī nekavējoties informējusi administratori par to, ka viņas rīcībā nav pieprasīto ziņu. /Persona F/ tikai 2023. gada 6. oktobrī iesniedza administratorei 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas aktu, ar kuru tā nodeva /Persona G/ /Organizācija B/ dokumentus.

No Valsts ieņēmumu dienesta EDS sistēmas informācijas izriet, ka atbildētāja /Persona F/ 2023. gada 12. janvārī pieslēdzās EDS sistēmai un iesniedza pievienotās vērtības nodokļa atskaiti par 2022. gada oktobri. Minētās darbības atbildētāja veikusi pēc tam, kad it kā visus sabiedrības dokumentus nodevusi /Persona G/.

Tiesa atzina, ka pieslēgties Valsts ieņēmumu dienesta EDS sistēmai iespējams tikai personai pašai, jo katrai personai tiek piešķirti individuāli piekļuves rekvizīti, kurus nav pieļaujams nodot citai personai un administratore pamatoti norāda, ka iesniegt detalizētu atskaiti par darījumiem iepriekšējā periodā nav iespējams bez grāmatvedības dokumentiem, kā arī piekļuves norēķinu kontiem.

No *Paysera* norēķinu kontu izdrukām redzams, ka atbildētājai /Persona F/ ir izsniegta norēķinu karte, kas piesaistīta sabiedrības norēķinu kontam, un no norēķinu kontu izdrukām redzams, ka arī pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas uz atbildētājas /Persona F/ norēķinu kontu veikti maksājumi 669 EUR un no konta izmaksāti 1778 EUR.

Mainoties amatpersonai, bankā jāsaņem cita norēķinu karte ar autorizācijas rīkiem. Individuālo autorizācijas rīku nodošana citai personai nav tiesiska darbība.

Tas, ka /Persona F/ ieskaitījusi sabiedrības kontā naudas līdzekļus pēc maksātnespējas pasludināšanas, arī liecina par to, ka /Persona F/ nodarbojās ar saimniecisko darbību sabiedrībā un viņas rīcībā pēc 2023. gada 3. janvāra bija sabiedrības dokumenti.

Tādējādi minētie pierādījumi liecina par to, ka atbildētājas /Persona F/ rīcībā, neskatoties uz 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas aktu, bija sabiedrības dokumenti, kurus viņai pēc pieprasījuma saņemšanas bija pienākums nodot administratorei.

[4.7] Atbildētāja paskaidrojumā norādīja, ka viņa kā krietns un rūpīgs saimnieks vadīja sabiedrību līdz 2023. gada 3. janvārim, mēģināja tikt galā ar sabiedrības finanšu grūtībām un atjaunot spēju nokārtot saistības, iesniedzot tiesiskās aizsardzības procesa pieteikumu.

Tiesa atzina, ka tiesiskās aizsardzības procesa pieteikuma iesniegšanai nav nozīmes šajā lietā, jo prasība pret atbildētājiem celta sakarā ar dokumentu nenodošanu administratorei, nevis par valdes locekļa pienākumu nepildīšanu sabiedrības darbības laikā.

[4.8] Lietā nav pierādīts, ka atbildētāji, juridiski mainoties valdei, ir pienācīgi, kā krietni un rūpīgi saimnieki, nokārtojuši dokumentu nodošanu jaunajam valdes loceklim.

Ņemot vērā to, ka no Maksātnespējas likuma $72.^{1}$ panta pirmās daļas izriet, ka parādnieka grāmatvedības dokumentu maksātnespējas procesa administratoram nenodošanas gadījumā valdes locekļa vaina zaudējumu nodarīšanā sabiedrībai ir prezumējama, un nav nepieciešams konstatēt cēlonisko sakaru starp valdes locekļa rīcību

un zaudējumu nodarīšanu, bet atbildētāji nav pierādījuši, ka viņi nav atbildīgi par dokumentu nenodošanu, tā rezultātā, tiesa atzina, ka prasība apmierināma, zaudējumus, kas radušies dokumentu nenodošanas dēļ, piedzenot solidāri no atbildētājiem.

[5] Apelācijas sūdzību par Latgales rajona tiesas 2024. gada 12. februāra spriedumu iesniedza atbildētāja /Persona F/, spriedumam nepiekrīt, pārsūdz to pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Apelatorei līdz pat /Datums AB/ bija šaubas, vai viņa ir pamatoti un tiesiski noteikta par parādnieka pārstāvi maksātnespējas procesā. Minēto pierāda tas, ka /Datums AC/ atbildētāja iesniedza sūdzību par 2023. gada 11. maija lēmumu Rīgas pilsētas tiesā. Turklāt par minēto lēmumu atbildētāja uzzināja tikai no šīs civillietas.

Ar Rīgas pilsētas tiesas /Datums AD/ lēmumu lietā Nr. /lietas Nr 2/ tika noraidīta atbildētājas sūdzība un no minētā lēmuma secināms tikai tas, ka atbildētāja ir parādnieka pārstāve. Turklāt atbildētājas sūdzība tika noraidīta tādēļ, ka netika ievērots Maksātnespējas likuma 68. panta septītajā daļā noteiktais trīs nedēļu termiņš sūdzības iesniegšanai tiesā, kas ir patstāvīgs pamats sūdzības noraidīšanai. Tiesa nevērtēja atbildētājas sūdzībā un administratores paskaidrojumos norādītos argumentus apstrīdētā lēmuma pamatotībai.

[5.2] Kritiski vērtējama arī administratores norāde par deklarāciju iesniegšanu. Ja 2023. gada 3. janvārī atbildētāja nodeva uzņēmuma dokumentus (tajā skaitā, piekļuves dokumentus un autorizācijas rīkus) jaunā īpašniekam tiesiskajam pārstāvim, maz ticams, ka 2023. gada 22. maijā atbildētāja varēja pieslēgties e-pasta adresei, kura tika izmantota uzņēmuma vajadzībām.

[5.3] Lietas izskatīšanas gaitā konstatēts, ka abi pārējie atbildētāji nesaņēma administratores lēmumus un pieprasījumus. Apstākļos, kad administratore saņēma atpakaļ gan pasta sūtījumu Nr. /numurs 1/, gan pasta sūtījumu Nr. /numurs 2/, pilnīgi nepamatoti uzskatīt, ka minētie atbildētāji vispār ir informēti gan par savu statusu maksātnespējas procesā un vienlaikus arī pienākumu nodod administratorei dokumentus un mantu, gan par šo civillietu.

[5.4] Apelācijas sūdzības iesniedzēja, lai gan ar nokavējumu, bet tomēr izpildīja maksātnespējīgā uzņēmuma pārstāves pienākumu un nodeva administratorei tās rīcībā esošo 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas aktu, kā arī iesniedza rakstveida paskaidrojumus par prasību.

No akta konstatējams, ka atbildētāja nodeva, bet /Persona G/ pieņēma uzņēmuma dokumentus, kas uzskaitīti aktā, tajā skaitā, akta 14. punkts – sarakste, korespondence, 15. punkts – /Organizācija E/ līgums, piekļuves dokumenti, autorizācijas rīki, norēķinu karte, 16. punkts – *Paysera* maksājumu sistēmas līgums, piekļuves dokumenti, autorizācijas rīki, norēķinu karte. Vienlaikus ar visu dokumentu nodošanu atbildētāja nodeva arī piekļuvi uzņēmuma bankas kontiem un piekļuvi e-pasta adresei.

Administratore neapstrīdēja pieņemšanas-nodošanas aktu un tādējādi arī faktu, ka atbildētāja nodeva uzņēmuma dokumentus 2023. gada 3. janvārī. Vienīgā persona, kura varētu izteikties par aktu un dokumentu pārņemšanu – /Persona G/ – netika uzklausīta pirmās instances tiesā.

[5.5] Atbildētājs /Persona G/ iestājās lietā tikai pēc precizētā prasības pieteikuma iesniegšanas, kuru Latgales rajona tiesa pieņēma ar 2023. gada 29. novembra lēmumu. Gan 2023. gada 31. augusta, gan 2023. gada 24. oktobra tiesas sēdē lietas izskatīšana tika atlikta nevis tādēļ, ka atbildētāji neieradās uz tiesas sēdi, bet apmierinot atbildētājas pārstāves un administratores lūgumus.

Uz 2023. gada 8. decembra tiesas sēdes dienu vēl nenotecēja /Persona G/ noteiktais termiņš paskaidrojumu sniegšanai par prasību un atbildētājs netika aicināts uz tiesas sēdi. Respektīvi, pastāvēja civillietas izskatīšanas atlikšanas imperatīvais pamats.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka minētais apstākļu kopums ir pamats secinājumam, ka, izskatot lietu pirmajā instancē bez pārējiem diviem atbildētājiem tik pārkāptas atbildētājas tiesības uz taisnīgu tiesu.

Uzskata, ka minētie apstākļi nepamatoti ir ignorēti, pieņemot prasītajai labvēlīgu spriedumu, un tādējādi netieši atzīstot, ka administratore ir izpildījusi Maksātnespējas likuma 26. panta otrajā paredzēto pienākumu, tas ir, nodrošināja efektīvu un likumīgu maksātnespējas procesa norisi un mērķu sasniegšanu. Kamēr administratore nav pierādījusi, ka viss iespējamais saistībā ar pārējo divu atbildētāju iesaistīšanu maksātnespējas procesā ir izdarīts, ir apšaubāms tieši atbildētājas pienākums atlīdzināt zaudējumus.

[5.6] Uzsver, ka atbildētājai nepalika uzņēmuma dokumenti un atbildētāja nepieslēdzās VID EDS un neveica maksājumus uz savu kontu no uzņēmuma konta *Paysera*. Tas, ka atbildētāja veica maksājumus uz uzņēmuma kontu pēc dokumentu nodošanas, liecina ka atbildētāja, atgrieza atpakaļ uzņēmuma pārskaitītos naudas līdzekļus, kas bija iemaksāti viņas kontā pēc dokumentu nodošanas.

Kas notika ar uzņēmuma dokumentiem un, kāpēc tie nav nodoti administratorei, kā arī kādēļ pēc 2023. gada 3. janvāra netika izveidoti jauni autorizācijas/piekļuves rīki un nav saņemtas jaunas norēķinu kartes, atbildētājai nav zināms un atbildētājai par to nav jāuzņemas atbildība.

Pirmās instances tiesa nav sniegusi juridisko vērtējumu apstākļiem, kuru dēļ atbildētāja nevarēja nodot uzņēmuma dokumentus, un tiesa izdarīja absurdu secinājumu, ka atbildētāja kopā ar pārējiem atbildētājiem ir vainojama dokumentu nenodošanā un līdz ar to, tai solidāri ir jāuzņemas zaudējumu atlīdzināšanas pienākums.

[6] Rakstveida paskaidrojumus par /Persona F/ apelācijas sūdzību iesniedza /Organizācija F/ administratore /Persona H/, lūdz atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, bet apelācijas sūdzību noraidīt.

Neviens no atbildētājiem nav nodevuši nekādu /Organizācija B/ dokumentāciju, ar administratori nav sazinājušies un nekādu informāciju nav snieguši.

Prasītāja pilnībā noraida apelācijas sūdzībā minētos apstākļus par to, ka atbildētāji /Persona E/ un /Persona G/ nav atbilstoši informēti par pienākumu nodot dokumentus, kā arī, tiem nav bijusi iespēja izteikties tiesas sēdēs. Lietas izskatīšanas gaitā tika nozīmētas vairākas tiesas sēdes uz kurām tikai aicināti visi atbildētāji, tas, ka atbildētāji nav izmantojuši savas tiesības nenorāda, ka tiem nav tikušas nodrošinātas tiesības uz taisnīgu tiesu.

Turklāt no lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, redzams, ka visa atbildētājiem pieprasītā informācija, tajā skaitā, lēmumi par parādnieka pārstāvju noteikšanu sūtīta uz atbildētāju deklarētājām dzīvesvietas adresēm. Paziņošanas likuma 4. panta pirmajā daļā noteikts, ka fiziskajai personai dokumentu paziņo uz deklarētās dzīvesvietas adresi vai deklarācijā norādīto papildu adresi un adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē. Ņemot vērā minēto, pilnībā nav ņemami vērā apelatores apgalvojumi, ka administratora pienākums ir sameklēt atbildētājus.

Lietā iesniegto pierādījumu un konstatēto apstākļu kopums norāda, ka iespējams tieši atbildētāja /Persona F/ ir tupinājusi veikt parādnieka saimniecisko darbību, kā arī pārvaldījusi parādnieka naudas līdzekļus un vedusi parādnieka grāmatvedību.

[7.1] Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve uzturēja apelācijas sūdzību pēc tajā aprakstītajiem motīviem, norādīja, ka atbildētājai nav zināms un nav jāuzņemas atbildība, par to – kāpēc nav iesniegti uzņēmuma dokumenti kā arī kādēļ pēc 2023. gada 3. janvāra netika izveidoti jauni autorizācijas/piekļuves rīki un nav saņemtas jaunas norēķinu kartes. Administratore neapstrīd faktu par pieņemšanas-nodošanas aktu un tādējādi nevar apšaubīt, ka 2023. gada 3. janvārī tika nodoti visi uzņēmuma dokumenti.

[7.2] Prasītāja uzturēja prasību, bet apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu un noraidāmu.

Motīvu daļa

[8] Novērtējot rakstveida pierādījumus lietā un apelācijas sūdzības argumentus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma, bet iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma.

[8.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 426. panta nosacījumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Apelācijas instance izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama.

[8.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piekto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs, tādēļ pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai.

[8.3] Nepastāv strīds, ka ar Rīgas pilsētas tiesas /Datums C/ spriedumu pasludināts /Organizācija B/ maksātnespējas process un visi trīs atbildētāji iecelti par parādnieces pārstāvjiem maksātnespējas procesā.

Maksātnespējas likuma 70. un 71. pants noteic parādnieka pārstāvja pienākumu sniegt ziņas par parādnieku un nodot visu parādnieka mantu un dokumentus administratoram. Savukārt Maksātnespējas likuma 72.^{1} panta pirmā daļa paredz atbildību par zaudējumiem parādniekam.

Kā redzams no Lursoft datu bāzē publicētās informācijas (lietas pirmā sējuma 11.-12. lapa) – sūdzības iesniedzēja /Persona F/ bijusi /Organizācija B/ valdes locekle laikā no 2020. gada 28. aprīļa līdz 2023. gada 12. janvārim, kā arī dalībniece līdz 2023. gada 3. janvārim. /Organizācija B/ dalībnieks laikā no 2023. gada 3. janvāra bija /Organizācija D/, ar valdes locekli /Persona G/. /Persona G/ bijis parādnieces patiesā labuma guvējs kopš 2023. gada 12. janvāra. Savukārt /Persona E/ bija minētās sabiedrības valdes loceklis no 2023. gada 12. janvāra līdz 2023. gada 19. janvārim.

[8.4] Atbilstoši Komerclikuma 169. pantam valdes un padomes locekļiem savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.

Uz administratores pieprasījumu neviens no atbildētājiem nav sniedzis pieprasītās ziņas un informāciju par parādnieci, nav nodoti sabiedrības grāmatvedības dokumenti un manta.

Laikā no 2020. gada 28. aprīļa atbildētāja /Persona F/ bija vienīgā parādnieka valdes locekle un dalībniece, dažas dienas pēc maksātnespējas procesa lietas ierosināšanu visas savas kapitāla daļas atsavinājusi /Organizācija D/, kura valdes loceklis bija atbildētājs /Persona G/, kas savukārt par vienīgo valdes locekli iecēlis atbildētāju /Persona E/.

Sūdzības iesniedzēja kā bijusī valdes locekle turpināja veikt darbības prasītājas norēķinu kontā arī pēc maksātnespējas pasludināšanas (lietas pirmā sējuma 43.-53. lapa), 2023. gada 12. janvārī iesniegusi pievienotās vērtības nodokļa atskaiti (lietas pirmā sējuma 104.-105.lapa). Bet kā maksātnespējīgā uzņēmuma pārstāve savu pienākumu nodot administratorei atbildētājas rīcībā esošo 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas aktu, izpildījusi tikai 2023. gada oktobrī (lietas pirmā sējuma 88.-89. lapa).

Pirmās instances tiesa savā spriedumā pamatoti atzinusi, ka minēto apstākļu kopums norāda par to, ka, neskatoties uz 2023. gada 3. janvāra pieņemšanas-nodošanas aktu, atbildētāja turpināja veikt parādnieces saimniecisko darbību, pārvaldot naudas līdzekļus, kārtojot sabiedrības grāmatvedību.

[8.5] Kritiski vērtējams atbildētājas apgalvojums, ka viņa neveica no sabiedrības konta naudas izmaksas uz savu kontu un laikā, kad naudas līdzekļi tika viņai izmaksāti, viņai nebija zināms, ka /Organizācija B/ ir atzīta par maksātnespējīgu.

Kā redzams no Rīgas pilsētas tiesas /Datums C/ sprieduma (lietas pirmā sējuma 9.-10. lapa) par /Organizācija B/ maksātnespējas pasludināšanu, tad jau 2022. gada maija kā arī jūlija mēnesī kreditori bija sūtījuši

brīdinājumus ierakstītos sūtījumos par nodomu iesniegt tiesā juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu.

Arī pati atbildētāja savos paskaidrojumos tiesai atzinusi par sabiedrības finanšu grūtībām jau 2022. gada pavasarī, par vēlēšanos nokārtot šīs parādu saistības, ierosinot /Organizācija B/ tiesiskās aizsardzības procesu, kas tika izbeigts, jo tā aizsardzības procesa pasākumu plānu nebija atbalstījis kreditoru vairākums.

[8.6] Nepastāv tiesisks pamats atbildētājas sūdzībā norādītajam uzskatam, ka, izskatot lietu pirmajā instancē bez pārējiem diviem atbildētājiem, tika pārkāptas atbildētāju tiesības uz taisnīgu tiesu.

Kā pamatoti norāda administratore – konkrētās lietas izskatīšanā bija nozīmētas vairākas tiesas sēdes uz kurām tika aicināti arī visi atbildētāji un visa atbildētājiem pieprasītā informācija, tajā skaitā, lēmumi par parādnieka pārstāvju noteikšanu sūtīta uz atbildētāju deklarētājām dzīvesvietas adresēm. Tas, ka lietā pieaicinātie atbildētāji nav izmantojuši savas tiesības nenorāda, ka tiem nav tikušas nodrošinātas tiesības uz taisnīgu tiesu.

[8.7] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.[1] panta noteikumiem atzīstams, ka maksātnespējīgajai /Organizācija B/ nodarīti zaudējumi pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu apmērā (lietas pirmā sējuma 19.-22. lapa).

No Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmās daļas izriet, ka parādnieka grāmatvedības dokumentu maksātnespējas procesa administratoram nenodošanas gadījumā valdes locekļa vaina zaudējumu nodarīšanā sabiedrībai ir prezumējama, un nav nepieciešams konstatēt cēlonisko sakaru starp valdes locekļa rīcību un zaudējumu nodarīšanu.

Maksātnespējīgajai sabiedrībai nodarītie zaudējumi uzskatāmi par nedalītiem Civillikuma 1674. panta izpratnē, un par tiem solidāri atbild visi tie valdes locekļi, kuru rīcības rezultātā šāda situācija radusies. Šāds viedoklis izteikts arī judikatūrā (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2016. gada 20. aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-2/2016, C04268309; 2018. gada 23. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-291/2018, C26097912*).

[8.8] Ņemot vērā aprakstītos apstākļus, pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka atbildētāji atbilstoši Maksātnespējas likuma 72.[1] panta pirmajai daļai ir atbildīgi par zaudējumu nodarīšanu prasītājai un prasība par zaudējumu 119 807,06 *euro* solidāru piedziņu ir apmierināma.

[8.9] Prasītāja lūdz atzīt tiesības saņemt no atbildētājiem 6 procentus gadā no nesamaksātā parāda par laiku līdz sprieduma pilnīgas izpildes dienai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus.

[8.10] Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos. Administrators ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 10. punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētājiem valsts labā piedzenama valsts nodeva 2661,60 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmās un apelācijas instances tiesā 41 *euro*.

[8.11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, 432.-434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt prasību pilnībā.

Piedzīt solidāri no /Persona E/, personas kods /Personas kods A/, /Persona F/, personas kods /Personas kods B/, un /Persona G/, personas kods /Personas kods C/, par labu maksātnespējīgajai /Organizācija G/, reģistrācijas Nr. /Organizācija H/, zaudējumus 119 807,06 *euro*.

Summu ieskaitīt kontā /IBAN A/, /Organizācija I/.

Noteikt maksātnespējīgajai /Organizācija G/ tiesības saņemt solidāri no /Persona E/, /Persona F/ un /Persona G/ sešus procentus gadā no summas 119 807,06 *euro* par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no /Persona E/, personas kods /Personas kods A/, /Persona F/, personas kods /Personas kods B/, un /Persona G/, personas kods /Personas kods C/, valsts labā valsts nodevu 887,20 *euro* no katra, samaksa veicama kontā: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, BIC kods TRELLV22, konts Nr. LV55TREL1060190911200, norādot iemaksas mērķi: valsts nodeva civillietā Nr. C12123923.

Piedzīt valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus no /Persona E/, personas kods /Personas kods A/, un /Persona F/, personas kods /Personas kods B/, 13,67 *euro* no katra un 13,66 *euro* no /Persona G/, personas kods /Personas kods C/, samaksu veicot kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts Nr. LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C12123923.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2025. gada 6. februāra – Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis referents I. Stivriņš

Tiesnese S.Vasiļevska

Tiesnese V.Sokolova